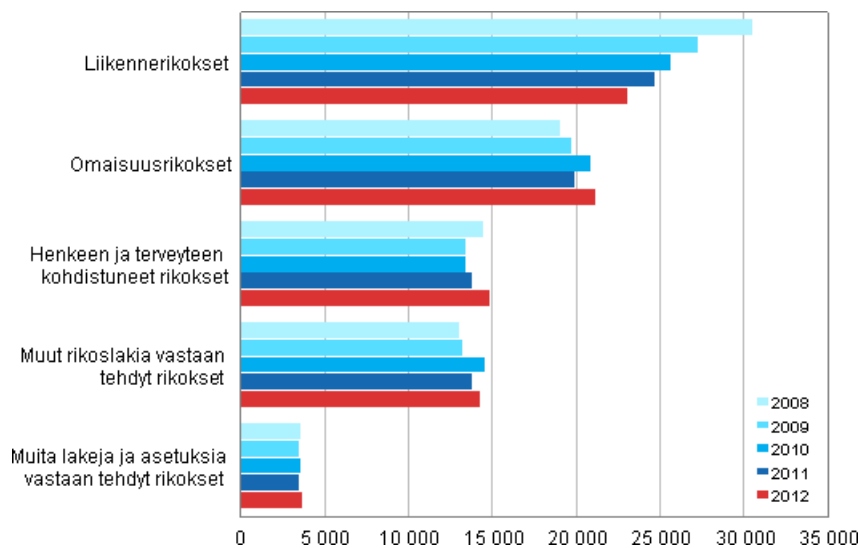

Syyttäjän ratkaisut 2012

Syyttäjä ratkaisi 77 300 asiaa vuonna 2012

Vuonna 2012 syyttäjä ratkaisi Tilastokeskuksen mukaan 77 300 rikosoikeudellista asiaa, mikä on lähes 2 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Syyteratkaisuun syyttäjä päätyi 60 100 asiassa eli 78 prosentissa ratkaisuista. Vastajien lukumäärä syyteratkaisuissa oli 80 600. Syyttäjällä päättäneitä juttuja oli 17 200, joista suurin osa oli syyttämättä jättämisistä.

Syyttäjän ratkaisemat asiat rikoksittain 2008–2012

Kaikista syyttäjän ratkaisemista asioista oli liikenne rikoksia 30 prosenttia, omaisuusrikoksia 27 prosenttia sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia 19 prosenttia. Liikenne rikoksista erityisesti rattijuopumusten ja törkeiden rattijuopumusten määrä on laskenut tasaisesti viime vuosina. Vuosina 2011 ja 2012 lisääntyivät erityisesti lievät pahoinpitelyt, mikä johtui pääosin vuoden 2011 alussa voimaan tulleesta lainsäädäntömuutoksesta. Määrällisesti eniten vuonna 2012 lisääntyivät pahoinpitelyrikokset. Omaisuusrikoksista lisääntyivät erityisesti näpistys- ja petosjutut.

Syyttämättä jättämispäätöksiä tehtiin henkilötasolla 23 000, mikä on prosentin verran enemmän kuin vuotta aiemmin. Näytön riittämättömyys oli syynä syyttämättä jättämiseen 64 prosentissa kaikista tapauksista. Syyttäjä voi lakiin perustuvan harkintavaltansa nojalla tehdä seuraamusluontoisen syyttämättä jättämispäätöksen, vaikka olisi riittävä näyttö syytteen ajamiseksi. Vuonna 2012 tehtiin seuraamusluontoisia syyttämättä jättämispäätöksiä 6 201, mikä on 151 enemmän kuin edellisenä vuotena.

Syyttämättä jätetyt henkilöt syyttämättäjättämisperusteittain 2011–2012

Syyttämättäjättämisperuste	Vuosi	
	2012	2011
Syyttämättä jätetyt yhteensä	23 005	22 786
Ei rikos	398	399
Ei näyttöä	14 742	14 561
Syyteoikeus vanhentunut	495	471
Ei syyteoikeutta	1 169	1 305
Vähäisyysperuste	2 048	2 126
Nuoruusperuste	425	392
Kohtuusperuste	2 782	2 526
Yhtymisperuste	789	822
Tieliikennelain 104 pykälä 1 momentti	29	46
Muu lainkohta	128	138

Syyttäjän käsittelemistä asioista 66 prosenttia ratkaistiin alle kahdessa kuukaudessa. Yli puoli vuotta käsittely kesti 12 prosentissa kaikista asioista. Keskimääräinen käsittelyaika syyttäjän ratkaisemissa asioissa oli 2,4 kuukautta.

Rikoksen tekopäivästä syyttäjän ratkaisuun kului keskimäärin 8,2 kuukautta. Keskimääräinen aika vaihtelee suuresti eri rikostyyppien välillä. Pisimmän ajan rikoksen tekopäivästä syyttäjän ratkaisuun veivät monet omaisuusrikokset, kuten velallisen epärehellisyys tai petos, törkeä veropetos, kirjanpitorikos, törkeä petos, törkeä luvaton käyttö ja törkeä kavallus. Myös seksuaalirikoksilla ja erityisesti lapsiin kohdistuneilla seksuaalirikoksilla käsittely vei pitkään. Lyhyin käsittelyaika oli rattijuopumusasioilla ja muilla liikenne rikoksilla.

Tilastokeskus on julkaissut syyttäjät-tilastoa vuodesta 1979 lähtien. Tilasto sisältää kaksi osakokonaisuutta, syyttäjällä päättyneiden juttujen tilaston ja tilaston syyttämättä jätetyistä. Päättyneissä jutuissa tilastoitava yksikkö on juttu, syyttämättä jätettyjen tilastoissa se on syyttämättä jätetty henkilö. Tilastossa on myös juttujen keskimääräiset käsittelyajat rikoksen tapahtuma-ajankohdasta aina syyttäjän antamaan päätökseen. Syyttäjän ratkaisut -tilasto ei sisällä tietoja syyttäjän vahvistamista rangaistusmääräyksistä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Syyttäjän ratkaisemat asiat 2001–2012.....	4
Liitetaulukko 2. Syyttäjällä ratkaistut jutut, syytteet ja syyttäjällä päättyneet jutut syyttäjävirstoittain 2012.....	4
Laatuseloste: Syyttäjän ratkaisut.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Syyttäjän ratkaisemat asiat 2001–2012

Vuosi	Yhteensä	Syyttäjällä päättyneet jutut		Syyte	
		lkm	%	lkm	%
2001	71 956	22 687	32	49 269	68
2002	80 374	21 418	27	58 956	73
2003	81 036	19 256	24	61 780	76
2004	87 239	20 169	23	67 070	77
2005	85 052	20 444	24	64 608	76
2006	83 046	20 733	25	62 313	75
2007	78 443	18 562	24	59 881	76
2008	80 995	18 175	22	62 820	78
2009	77 402	17 081	22	60 321	78
2010	78 294	17 172	22	61 122	78
2011	75 936	16 696	22	59 240	78
2012	77 278	17 178	22	60 100	78

Liitetaulukko 2. Syyttäjällä ratkaistut jutut, syytteet ja syyttäjällä päättyneet jutut syyttäjävirstoittain 2012

Alue	Syyttäjällä ratkaistut jutut yhteensä	Syytteet		Syyttäjällä päättyneet jutut		Aika tekopäivästä syyttäjän päätöspäivään keskimäärin, kk.	Aika syyttäjälle saapumispv. syyttäjän päätöspäivään keskimäärin, kk.
		Yhteensä	Vastaajien lukumäärä	Yhteensä	Vastaajien lukumäärä		
Koko maa	77 278	60 100	80 564	17 178	23 930	8,2	2,4
Valtakunnansyyttäjävirstasto	847	14	49	833	1 386	11,9	2,5
Paikalliset syyttäjävirstot	76 431	60 086	80 515	16 345	22 544	8,1	2,4
Helsinki	12 077	9 864	13 158	2 213	2 962	10,5	4,0
Länsi-Uusimaa	5 519	3 935	5 084	1 584	2 128	8,5	2,4
Itä-Uusimaa	5 516	4 011	5 289	1 505	1 965	7,9	1,8
Kanta-Häme	4 779	3 673	4 847	1 106	1 574	7,5	2,5
Salpausselkä	6 851	5 526	7 045	1 325	1 776	6,1	1,6
Länsi-Suomi	9 115	7 290	9 660	1 825	2 563	7,3	1,5
Pirkanmaa	6 929	5 575	7 562	1 354	1 996	6,9	1,4
Pohjanmaa	4 908	3 959	5 432	949	1 325	9,2	2,5
Keski-Suomi	3 572	2 792	4 032	780	1 116	7,7	2,3
Itä-Suomi	8 139	6 395	8 612	1 744	2 413	7,4	2,0
Oulu	6 079	4 729	6 674	1 350	1 906	8,9	2,9
Lappi	2 494	1 976	2 609	518	702	8,9	3,1
Ahvenanmaa	453	361	511	92	118	9,9	2,0

Laatuseloste: Syyttäjän ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Syyttäjän ratkaisut -tilasto keskittyy kuvaamaan syyttäjän toimintaa alueellisesti ja rikoksittain. Tilasto sisältää tietoja syyttäjällä päätyneitten juttujen ja syyttämättä jätettyjen määrästä sekä ratkaisuun kuluneesta ajasta.

Rikosprosessi voidaan jakaa esitutkintaan, syyteharkintaan, oikeudenkäyntiin ja täytäntöönpanoon. Syyteharkinnassa ratkaistaan poliisin suorittaman esitutkinnan perusteella, onko aihetta nostaa epäiltynä olevaa henkilöä vastaan syyte. Syyttäjän on arvioitava, täyttääkö tutkittava teko jonkin rikoksen tunnusmerkistön, onko näyttö riittävä syytteen nostamiseksi sekä lopuksi, soveltuuko tapaukseen jokin toimenpiteestä luopumisen mahdollistava säännös. Syyttäjän on nostettava syyte, jos on olemassa todennäköisiä syitä rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi. Syytteen nostamisen vaihtoehtoja ovat tietyin laissa säädettyin edellytyksin rangaistusmääräyksen antaminen tai syyttämättä jättäminen.

Syyttäjätilastot sisältävät kaksi osaa, tilaston syyttäjän käsittelemistä jutuista ja tilaston syyttämättä jätetyistä. Edellisessä tilastossa ovat syyttäjällä päätyneet jutut sekä syyttäjävirstoittain että rikoksittain. Jälkimmäisessä tilastossa on esitetty seuraamusluontoisesti syyttämättä jätetyt ja muun syyn takia syyttämättä jätetyt.

Seuraamusluontoinen syyttämättä jättäminen tarkoittaa syyttäjän jossakin tapauksessa sen erityispiirteiden vuoksi jonkin lainsäädännön nojalla tekemää päätöstä jättää syyte ajamatta, vaikka on riittävä näyttö syytteen ajamiseksi. Päätös jättää syyte seuraamusluontoisesti ajamatta sisältää samalla toteamuksen henkilön syyllistymisestä rikolliseen tekoon.

Syyttäjällä päätyneissä jutuissa on tilastoyksikkönä juttu. Koko jutun katsotaan päätyneen syytteeseen, jos siinä yksikin rikos on päättynyt syytteeseen.

Syyttämättä jätettyjen tilastossa tilastoyksikkönä on vuodesta 2001 lähtien syyttämättä jätetty henkilö, kun se aikaisempina vuosina on ollut syyttämättä jättämispäätös. Tilastossa ovat henkilöt, joilla on jutussa pelkästään rikoksia, joista on tehty syyttämättä jättämispäätös. Rikokseksi otetaan syyttämättä jätetyn päärikos.

Asialuokitukseksi syyttäjän toimintaa kuvaavissa tilastoissa käytetään kolminumeroista rikosnimikkeistöä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu oikeushallinnon ylläpitämästä syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmästä, josta käytetään lyhennettä Sakari.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki vuoden aikana syyttäjillä vireillä olleet rikosasiat, jotka on kirjattu Sakariin. Tilastojen perusaineistona Sakaria voidaan pitää hyvänä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat toukokuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja syyttäjän ratkaisemista rikosasioista julkaistaan internetissä Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelussa osoitteessa <http://pxweb2.stat.fi>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastojen vertailtavuuteen vaikuttavat lainmuutokset sekä Sakari-järjestelmän käyttöönotto vaiheittain. Vuoteen 1999 asti tiedot syyttäjän toiminnasta saatiin rikosdiarista ja vuosina 2000 - 2003 Sakarista sekä RD2000 diarista. RD2000 diarista ei saatu kaikkia samoja tietoja kuin Sakarista, joten tiedot ovat osittain puutteellisia niiden juttujen osalta, jotka olivat vanhassa rikosdiarissa. Vuodesta 2004 lähtien tilastot on tehty vain Sakariin kirjatuista jutuista.

Laki syyttäjälaitoksesta (439/2011) tuli voimaan 1.1.2012. Lakiin on koottu aiemmin useaan eri lakiin sisältyneet syyttäjän toimintaa sekä syyttäjälaitosta ja sen hallintoa koskevat säännökset. Laki kumosi yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997), kihlakunnansyyttäjistä annetun lain (195/1996) ja Ahvenanmaan maakunnan maakunnansyyttäjänvirastosta annetun lain (872/1977).

Uuden lain myötä paikallistason syyttäjien toimivalta syyttäjentehtävissä laajeni kunkin syyttäjänviraston alueelta koko maahan. Aiemmin tähän valtuuteen tarvittiin lupa valtakunnansyyttäjältä.

Syyttäjätöiminnassa ennen vuotta 2012 tapahtuneita muutoksia:

Yleiset rikosoikeudelliset toimenpiteistä luopumista koskevat säännökset uudistuivat 1.1.1991 voimaan tulleella rikoslain voimaansääntöasetuksesta annetun asetuksen (RVA) muuttamisella. Rikosprosessiuudistuksen yhteydessä syytteestä luopumista koskevat säännökset siirrettiin rikoslain voimaansääntöasetuksesta lakiin oikeudenkäynnistä rikosasioissa (ROL), joka tuli voimaan 1.10.1997. Vuonna 1991 voimaan tulleen lain säännöksiä sovelletaan kuitenkin lähes samanlaisena rikosprosessiuudistuksen jälkeenkin.

Paikallissyyttäjien organisaatio uudistettiin 1.12.1996 lukien. Kaupunginviskaalinvirastojen ja nimismiespiirien tilalle muodostettiin 90 kihlakuntaa. Samasta ajankohdasta lähtien syyttäjätöimi siirrettiin oikeusministeriön hallinnonalalle. Paikallisena syyttäjänviranomaisena oli kihlakunnansyyttäjä. Kihlakunnansyyttäjä toimi syyttäjänvirastossa tai kihlakunnanviraston syyttäjäsastossa. Kihlakunnansyyttäjän toimialueena oli yleensä yksi kihlakunta, mutta tehtäviä voitiin hoitaa myös eri kihlakuntien yhteistoiminnassa sekä toisen kihlakunnan alueella. Organisaatiomuutos ei koskenut Ahvenanmaan maakunnansyyttäjänvirastoa.

Ylempien syyttäjien organisaatiota muutettiin 1.12.1997 voimaan tulleilla laeilla. Syyttäjälaitos yhdistettiin valtakunnansyyttäjänviraston alaisuuteen. Ylimmän syyttäjän tehtävät siirrettiin oikeuskanslerilta valtakunnansyyttäjälle. Aikaisemmin väliportaan syyttäjinä toimineiden lääninsyyttäjien tehtävät siirrettiin valtakunnansyyttäjänviraston valtiosyyttäjille.

Huhtikuun alussa 2007 syyttäjänvirastojen määrä väheni viiteentoista ja ne muodostettiin aikaisempien yhteistoiminta-alueiden pohjalta.

Vuoden 2011 alussa muodostettiin Salpausselän syyttäjänvirasto entisistä Kaakkois-Suomen ja Päijät-Hämeen syyttäjänvirastoista sekä Länsi-Suomen syyttäjänvirasto entisistä Varsinais-Suomen ja Satakunnan syyttäjänvirastoista.

Aikasarjat:

Tilastossa vuodet 2006–2012 esitetään vuoden 2007 huhtikuussa voimaan tulleen syyttäjäpiiri- jaon mukaisesti. PX-Web StatFin -palvelussa on lisäksi vuodet 2002–2006 aikaisempien syyttäjänvirastojen mukaisesti tehtyinä.

Syyttämättä jätettyjen osalta tilastointi on muuttunut vuonna 2008 siten, että tilastoon otetaan kokonaan syyttämättä jätetyn henkilön päärikos, kun se aikaisemmin oli jutun päärikos. Rikoksittain tilasto eroaa jonkun verran aikaisempien vuosien tilastoista ja sen vuoksi vuodesta 2008 on aloitettu uusi aikasarja. Syyttämättä jätettyjen lukumääriin ja syyttämättä jättämisperusteiden määriin muutos ei vaikuta.

Valtakunnansyyttäjänvirasto tuottaa vuosikertomuksissaan tilastoja syyttäjälaitoksen toiminnasta. Näiden julkaisujen tilastot eivät ole täysin yhtenäisiä Tilastokeskuksen Syyttäjän ratkaisut -tilaston kanssa. Erot tilastojen välillä johtuvat lähinnä siitä, että vuosikertomusten luvut sisältävät esitutkintalain rajoittamisasioita (ETL), jotka puolestaan eivät sisälly Tilastokeskuksen tilastoon.

7. Yhtenäisyys

Tiedot syyttäjän antamista rangaistusmääräyksistä eivät sisälly tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelun taulukoihin. Rangaistusmääräystietoja voi tiedustella tilastokeskuksen oikeustilastoista.

Tilastossa käytetyt asia- ja alueluokitukset löytyvät Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokannasta. Kolminumeroinen rikosnimikkeistö on myös Tilastokeskuksen luokitus-palvelussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa: http://tilastokeskus.fi/tk/tt/luokitukset/index_muut.html.

Lisätietoja

Heli Hiltunen 09 1734 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-2294 (pdf)*